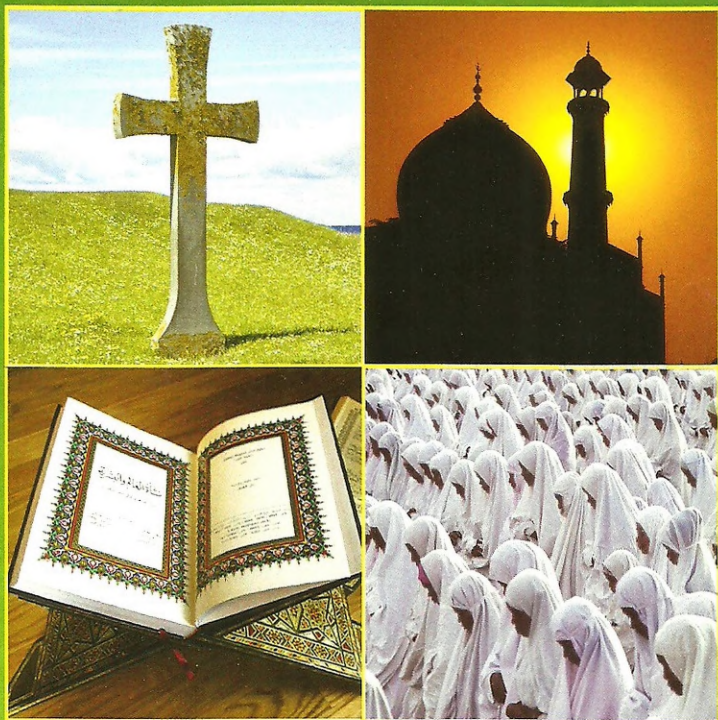

Az iszlám és a kereszténység

- Hogyan szólíthatók meg a muszlimok
- Válaszok a félreértésekre

Vallástörténet

Miben hisznek a muszlimok?

Islám, az eredeti vallás

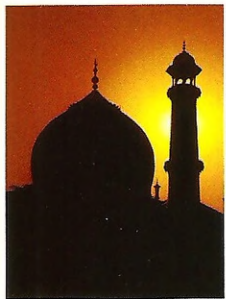
A muszlimok vallják, hogy az iszlám (amelynek jelentése „engedelmesség” Allahnak) az eredeti vallás, és az első próféta, Ádám teremtése óta létezik. Az idők kezdetétől minden embert muszlimnak neveznek, aki engedelmeskedik Allahnak. Az évszázadok során Allah több ezer prófétát jelölt ki, hogy figyelmeztessék és vezessék az emberiséget. *Ibrahím* (Ábrahám), *Músza* (Mózes), *Dáúd* (Dávid) és *Íszá al-Maszih* (Jézus, a Messiás) voltak a kiemelkedőek közülük.

Mohamed, az utolsó próféta

Az emberiség újra és újra letért arról az útról, amelyet Allah a prófétákon keresztül kinyilatkoztatott. Allah 610 körül Arábiába küldte el az utolsó prófétát, Mohamedet, aki egyesítette az arab törzseket, és a bálványimádástól elfordítva az iszlám hitre térítette őket.

Az iszlám elterjedése

Mohamed 632-ben bekövetkezett halála után a szunnita iszlám gyorsan elterjedt Arábiából az első négy „helyesen vezetett” helyettese (*kalifa*) irányítása alatt, akik Mohamed közeli társai voltak. A síita iszlám pedig a Mohamed leszármazottaiból kikerülő „csalhatatlan” imámok révén terjedt. A muszlimok szerint az iszlám katonai és gazdasági terjeszkedése felzabádította az erkölcs-telen bizánci és a Perzsa Birodalom alatt szenvedő embereket.

Miben hisznek a keresztények?

Ádám és Jézus

A keresztények is Ádámig vezetik vissza vallástörténetüket, aki a bűn átkát hozta az emberiségre (1Móz 1–3). A Bibliában Jézus második Ádámként ismeretes, aki azért jött el, hogy a bűn átkát megszüntesse (Róm 5).

Ábrahám és Jézus

Isten terve apránként bontakozik ki a történelem során. Ábrahám kapta annak az áldásnak az ígé-

retét, hogy véghez viszi Isten örökkévaló szándékát. Áldott volt, így áldás lehetett a föld összes családjá számára (1Móz 12:1–3; Gal 3). Jézus Éva megígért „magja”, aki eltörölte a sátán (arabul *Sajtán*) uralmát (1Móz 3:15), és elhozta az „örömhír” (arabul *Indzsíl*) áldását.

Jézus diadala

A teremtet világban hatalmas háború tombol, egy olyan küzdelem, amelynek során a sátán minden jó dologból – még a vallásból is – fegyvert kovácsol, hogy hiteltelenséget Istent. Ennek a háborúnak a döntő ütközetében Jézus diadalmaszkodott a kereszten, amivel lerombolta a sátán hatalmát, és legyőzte a bűn átkát. Jézus feltámadt és úrrá lett a halálon, az átok következményén, és ezáltal az örök élet áldását kínálja fel az emberiségnek.

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

A keresztények és a muszlimok közti vallásos történelmet vér és háború jelzi, akárcsak az egész emberi történelmet. Isten nevét mindkét oldalon felhasználták arra, hogy azzal gyilkosságokat és kegyetlenségeket igazoljanak. A történelem számos kulcsfontosságú eseménye befolyásolja a keresztények és a muszlimok egymásról alkotott képét. Ilyen az Arab Birodalom terjeszkedése (VII–VIII. század), a keresztes hadjáratok (XI–XIII. század), Izrael állam megalapítása 1948-ban, a Világkereskedelmi Központ elleni támadás, az öbölháborúk 1991-ben és 2003-ban, és sok más esemény is.

A félreértések tisztázása

A történészek rámutattak, hogy a „szent háborúk” a történelemben sokkal inkább szóltak politikai és gazdasági érdekekről, mint a hitről. Ez azonban mégsem magyarázhatja a keresztesek, a náciok vagy az öngyilkos merénylők mérhetetlen gyűlöletét, kegyetlenségét és szándékos gonoszságát. Ezek mögött a borzalmak mögött mélyebb spirituális háború és egy bosszúszomjas ellenség húzódik meg, nevezetesen a sátán. A keresztényeknek és a muszlimoknak nem szabad szem előtt téveszteniük a sátánt, a „lelkek ellenségét”. A közös ellenség felismerése is segíthet a keresztényeknek kapcsolatokat építeni a muszlimokkal.

Szentírások

Miben hisznek a muszlimok?

Az egyetlen hiteles Szentírás

A muszlimok szerint csak egyetlen hiteles Szentírás létezik, a Korán („recitálandó szöveg”). Mohamed előtt is sok prófétához „le lett küldve” Allah üzenete, többek közt *Múzához* (Mózes) a *Taurát* (Tóra), *Dáúdhhoz* (Dávid) a *Zabúr* (Zsoltárok) és *Ísáához* (Jézus) az *Indzsíl* (Evangélium). A muszlimoknak azonban azt tanítják, hogy az összes írás szövege meg lett hamisítva. Allah arra jelölte ki Mohamedet, hogy a Korán révén megerősítse az eredeti üzenetet, és kiigazítsa a torzításokat.

Hogyan kapták meg a muszlimok a Koránt?

610-ben Allah elküldte Gábiel (*Dzsibráil*) arkangyalt Mohamedhez Mekkába (Szaúd-Arábia). A következő huszonkét évben Allah kinyilatkoztatásokat „küldött le” Gábielnek, aki azzal a paranccsal diktálta le őket Mohamednek, hogy recitálja azokat másoknak. Az igen eltérő terjedelmű szövegeket Mohamed halála (632) után kb. két évtizeddel 114 fejezetbe (arabul *szúra*) gyűjtötték össze. A harmadik kalifa, Oszmán adta ki az első hivatalos Koránt, és minden más változatot elégettek.

A Korán ma

A Koránt csak eredeti arab formájában tartják isteni eredetűnek, ezen a nyelven tanulják meg és recitálják.

Miben hisznek a keresztények?

Hogyan kapták meg a keresztények a Bibliát?

Jézus követői vallják, hogy a Biblia Isten hiteles, sugalmazott szava, amely hatvanhat különböző könyvből áll, és legalább negyven próféta, apostol és szent életű ember közvetítette. Az első harminckilenc könyvet, amelyet Jézus eljövetele előtt írtak, Ószövetségnek nevezik. Az Ószövetséget eltérő kultúrákból származó, különböző szerzők jegyezték le a századok során héber és arámi nyelven. A Krisztus születése után íródott további huszonhét könyv Újszövetséggént ismeretes. Ezt görögül, az I. század uralkodó nyelven rögzítették. Az Újszövetséget szemtanúk beszámolóinak gyűjteményét tartalmazza Jézus életéről és tanításairól, valamint a tanítványai történetéről a

feltámadása utáni ötven évben. Megtalálhatók benne levelek az apostoloktól és a „Jelenések könyvének” nevezett látomás is, melyet János apostol kapott az idők végezetéről.

Ihletettség

A kinyilatkoztatás keresztény felfogása szerint Isten számos embert „ihletve” üzent nekünk, többnyire inspirálva őket, ritkábban diktálva nekik. A Bibliában ezért olyan eltérő kultúrák tükröződnek, mint amilyen Ábrahám nomád életformája vagy Dávid király udvara. Az eredmény az isteni egységgel átszőtt emberi sokféleség gyönyörű könyve lett.

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

A muszlimok szomorúnak találják, hogy a keresztények meghamisított írásokat követnek, és a legtöbb muszlim távol tartja magát a Bibliától. A bibliafordítások sokfélesége még a nyugati műveltségű muszlimok körében is hozzájárul ahhoz a hithez, hogy a Mózesnek és Jézusnak (szerintük) „leküldött” írások meg lettek változtatva.

A félreértések tisztázása

Mohamed a Koránban nem kérdőjelezte meg a Biblia szövegét. A kortárs zsidókat és keresztényeket azért bírálta, hogy szentírásaikat félremagyarázzák vagy nem engedelmeskednek nekik. A vád, hogy a Biblia szövegét is eltorzították, évszázadokkal Mohamed után született, amikor a muszlim tudósok felismerték a Korán és a Biblia közötti tartalmi ellentmondásokat. A Korán mégis számtalanszor úgy utal a Bibliára, mint igazságra, amelynek engedelmeskedni kell. A Biblia szövege pedig teljesebb épségben maradt fenn, mint bármely más ókori mű. Többek között a holt-tengeri tekercsek felfedezése is bizonyította a Biblia megítélhetőségét.

Miben hisznek a muszlimok?

Mohamed, a próféták pecsétje

A muszlimok számára Mohamed a „próféták pecsétje”, Allah utolsó küldötte az Ádámig visszavezethető 124 000 próféta és küldött sorában. A neve azt jelenti: „dicsért”, és a Korán szerint Allah „szép példaul” állította őt a muszlimok elé.

Mohamed, a reformer

610-ben Mekka volt a bálványimádás egyik központja. Mohamed ekkor szólította fel először az embereket, hogy hagyjanak fel a bálványimádással, és válasszák az iszlámot. A legtöbb mekkai elutasította a tanítását, és üldözni kezdték a korai muszlimokat, akik végül 622-ben Medina városába menekültek. A menekülés (*hidzsra*), az iszlám időszámítás kezdete lett (AH, *Anno Hegirae*). Medinában jobban elfogadták Mohamedet, így csaták és tárgyalások sora révén ebből a városból terjedt el az iszlám az egész Arab-félszigeten.

Mohamed, a tökéletes, követendő példa

A muszlimok minden apró részletben igyekeznek Mohamed példáját követni, amelyet az ő *szunná*-jaként („kitaposott ösvény” vagy „hagyomány”) ismernek. Minden meg van határozva az ima előtti szertartások tisztálkodástól a fürdősobai higiéniai szokásokig. Mohamed magatartásának részletei az ún. hadiszok („beszámoló”-k) nagy, IX. századi gyűjteményeiből ismertek, amelyek az életéről, szavairól és viselkedéséről szóló kortárs visszaemlékezések ezreit tartalmazzák.

Miben hisznek a keresztények?

Az ószövetségi prófécia

Az újszövetségi írók Jézust jelölték meg a mózesi törvények és a próféták jóvárendeléseinek beteljesítőjeként. Ezekre a prófétákra hivatkoznak az Újszövetségben. Például Máté különféle prófétákat idéz, akik megjövendölték vagy előképként leírták, hogy a Messiás Betlehemben fog születni (Mik 5:2), hogy az anyja szűz lesz (Ézs 7:14),

Heródes király gyermekeket fog megöletni (Jer 31:15) stb. A próféták részletezik Jézus kinszenvedését, halálát és feltámadását is (Ézs 53; Zsolt 16:8–11). A Biblia rámutat, hogy Isten gondosan megtervezte és véghez vitte Jézus eljövételének részleteit a történelemben (Lk 24:27; ApCsel 3:18).

Krisztus figyelmeztetése a hamis prófétákra

A Biblia számos helyen figyelmeztet a hamis tanítókra és prófétákra. Jézus megjövendöli, hogy az utolsó időkben számosan lesznek (Mt 24:11). Ennek következtében minden tanítást a Bibliában már feltárt igazság fényében kell megítélni. Jézus azt is megígérte, hogy a Szentlélek („az igazság lelke”) vezeti majd az igazságkeresőket a teljes igazsághoz (Jn 14:16; 16:13).

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

Ha muszlimokkal beszélgetünk, ne támadjuk Mohamedet! Mivel olyan eltökélten követik prófétájukat, Mohamed megsértését az egész életük és kultúrájuk elleni támadásként érzékelik.

A félreértések tisztázása

Bölcsen tesszük, ha közös pontot keresünk, és egyetértünk abban, hogy Mohamednek és az ószövetségi prófétáknak sok közös vonásuk van. Dávidhoz és Salamonhoz hasonlóan Mohamed többnejű politikai és katonai vezető volt. Akárcsak Mózes és Józsué, törzseket egyesített, és vezette őket a harcban. Illéshez és sok más prófétához hasonlóan lerombolta a bálványokat, és szembeállt korának züllött politikai és gazdasági erőivel.

Az ószövetségi próféták várták a Messiás eljövételét, Mohamed pedig tisztelettel és csodálattal tekintett vissza Jézusra mint a Messiasra. A Korán *Íszá al-Maszihot* (Jézus Krisztust) „az ő (Isten) szavának” és „az ő (Isten) lelkének” (4. szúra 171) nevezi. Elismeri Jézus szüztől születését, különleges szerepét a végidőkben, ha nem is a bibliai értelemben.

Jézus követőinek nem kell Mohamedet támadniuk vagy elfogadniuk ahhoz, hogy felmagasztalják a Messiaszt. Az a fontos, hogy Jézust dicsóítsák, nem pedig az, hogy Mohamedet hiteltelenné tegyék.

Szokások és szertartások

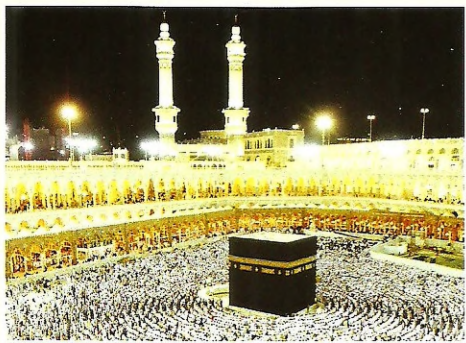
Miben hisznek a muszlimok?

Az öt pillér

Az iszlám rituális szokásai jelentik a vallási rendszer pilléreit. Habár a hit is fontos, vallásuk lényege az öt pillér teljesítése.

- Hitvallás (*Saháda*)
- Ima (*Szalat*)
- Böjt (*Szaum*)
- Alamizsnaadó (*Zakát*)
- Zarándoklat Mekkába (*Haddzs*)

A muszlimok célja, hogy a pillérek teljesítése közben kövessék Mohamed példáját (szavait, tetteit és időbeosztását), ahogy az a szunnában található.

A dzsihád

Néhány muszlim „a küzdelmet (*dzsihád*) Allah útján” szintén központinak tartja a hite szempontjából. Ez a harc lehet belső (lelki küzdelem, hogy helyesen cselekedjünk) vagy külső (az iszlám és a muszlimok támadói elleni önvédelem). A dzsihád értelmezése is magyarázat a mérsékelt és a radikális muszlimok közötti különbségre.

Az ítélet napja

Mivel a muszlimok hisznek a végső ítéletben, ez arra ösztönzi őket, hogy pontosan teljesítsék az öt pillért. A Koránban ezek a hagyományok nagy jelentőséggel bírnak.

Miben hisznek a keresztények?

Az üdvösség ajándéka

A Biblia azt tanítja, hogy az üdvösség Isten ajándéka a Jézus Krisztusba vetett hit által, és nem létezik olyan szertartások vagy szokások, amelyek bárkit méltóvá tennének Isten előtt (Ef 2:8–9).

Jézus hét parancsa

Bár senki nem üdvözülhet jó cselekedetek által, Jézus hívei szolgálják, követik őt, és azt teszik, amit ő parancsolt, mert betölti őket a Szentlélek. Jézus azt mondta: „Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat” (Jn 14:15), és hogy „az én terem könnyű” (Mt 11:30). Hét külön parancsot adott:

- Térjete meg és higgyetek! (a szív fordulata)
- Szeressétek Istent és egymást! (ez a legfőbb parancs)
- Imádkozzatok! (életvitelszerűen, szívből)
- Keresztelkedjete meg! (azonosulás Jézussal)
- Tartsátok meg az úrvacsorát! (emlékezés Jézusra)
- Adakozzatok! (örömteli szívvel)
- Tegyetek tanítvánnyá minden népet!

Tanítvánnyá válni az istentisztelet, a felebaráti szeretet, az ima, a Szentírás tanulmányozása és az evangélium továbbadása által lehet. Jézus szerint a tanítványait arról lehet felismerni, hogy szeretik egymást (Jn 13:35).

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

Egy muszlimot összezavarhatnak a keresztény jelképek és szertartások, mint például a kereszt (ami a muszlimoknak katonai jelkép) és az úrvacsora, ahol bort fogyasztanak (az alkohol tilos az iszlamban). A keresztényeket is zavarba ejt némi muszlim szokás.

A félreértések tisztázása

Ha a keresztények képesek a muszlimokkal megbeszélni és megértetni, mi a jelképek és szertartások jelentősége, valódi kapcsolatot építhetnek ki velük, és megoszthatják velük az igazságot.

Talán a hegyi beszéd (Mt 5–7) megszívlelése a legjobb mód Jézus követésére és a muszlimokkal való bánásmódra. Jézus ugyanis minden követőjét arra szólítja fel, hogy alázattal és szeretettel teljes életet éljenek.

A muszlimoknak olyan keresztény barátokra van szükségük, akiket a kegyelem motivál, és akik engedelmeskednek Jézusnak. Jézus arra hívja híveit, hogy életvitelszerűen imádkozzanak. A gonoszszággal szembeszállva és embertársaik szükségleteit betöltve a hívők megismertethetik Jézust muszlim barátaikkal.

Megváltás és paradicsom

Miben hisznek a muszlimok?

Jutalom és büntetés

A Korán azt írja: „Akik hitetlenek, azokra szörnyű büntetés vár. Akik azonban hisznek, és jótetteket cselekszenek, azoknak megbocsátás és óriási fizetség lesz osztályrészük...” (35. szúra 7) A nagy jutalom a *dzsanná*, a paradicsomi Kert, a testi és lelki örömök örök helye.

Nincs megváltó, de a kegyelem lehetséges

Az iszlám szerint az ember nem szorul megváltásra, nincs megváltó, és Jézus sem az volt, nem halt meg mások helyett bűnhődve (4. szúra 157). Üdvözülni azért lehet, mert Allah irgalmas és könyörületes. Mindig meg tud bocsátani, de a végső ítélet tőle függ. A Korán sokszor figyelmeztet a büntetésre, a Tűz kínjaira.

Az ítélet napja: ösztönzés a jótettekre

Mindenkinek félnie kell az ítélet napjától, amikor a tettei megmérettetnek, mert addig senki sem tudhatja, üdvözül-e. Mindenki mellett van egy angyal, amelyik a jótetteit, és egy másik, amelyik a rossz tetteit jegyzi fel. Az iszlám előírásai szerinti tettekért jutalom jár, ezért a muszlimoknak igen nehéz otthagyniuk a felhalmozott jutalmakat és a Megváltóra bízniuk magukat.

Szavatolt paradicsom?

Az iszlamista terroristák értelmezése szerint a dzsihad mártírjai számára a paradicsom biztosítva van. A legtöbb muszlim tudós és vezető elutasítja a terroristák értelmezését.

Miben hisznek a keresztények?

Az utolsó nap

A kereszténység szerint a halál után minden emberre végítélet vár, amikor a hívők és a nem hívők egyaránt feltámadnak. Mindenkiről ítélet születik az elkövetett tettei szerint, de a hívők üdvözülnek, mert bűneik vádirata Krisztusban a keresztre lett szegezve és meg lett semmisítve (Kol 2:14).

Az üdvösség ajándéka

Még ha jótetteink listája felülmúlná is a rossz tetteinkét, az sem lenne Isten számára elfogadható. A Biblia szerint csak dicsekedéshez vezetne, ha jótetteinkkel le tudnánk nyugózni Istent (Ef 2:8–10). Ehelyett Isten Krisztus igazságát ajándékozza nekünk, így az üdvösség ajándék, amit

nem lehet kiérdemelni, még a mártíroknak sem. Nekünk azért van ingyen, mert eleve megfizethetetlen, de Krisztus önmagát áldozta érte.

Megújult kapcsolat Istennel

E csodálatos ajándékon túl az Atya a hívőket a családjába is befogadja: A Fiú testvéreinek nevezi őket (Róm 8:15; Zsid 2:11). A Megváltóban hitre jutó ember újfajta kapcsolatra „születik újjá” Istennel (Jn 3:5).

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

A muszlimok számára elfogadhatatlan Allahra Atyaként gondolni (112. szúra 3). Bármilyen negatív kép a földi apáról eltorzíthatja az istenképet. A nyugati kultúrákban a nevelés az engedékenység irányába mozdult el (több a szeretet, mint a fegyelem). Keleten az apák a tekintélyelvűségre hajlanak (több a fegyelem, mint a szeretet). Az Atya Isten szeret és fegyelmez is. Szerető követőket akar, nem rabszolgákat vagy elkényeztetett gyermekeket.

A félreértések tisztázása

Az apaság ilyen megközelítése könnyebbé teszi, hogy Istenhez Atyaként viszonyuljunk és aláztos gyermekként járuljunk elé, készen arra, hogy szeretetét és fegyelmezését is elfogadjuk. Jézus szerint az embernek úgy kell belépnie Isten országába, mint egy kisgyermeknek.

A Biblia utolsó könyve a jövőbeli jelenetet hatalmas családi összefüggéssel ábrázolja, amikor Isten trónja köré nagy sokaság gyűlik minden törzsből, nyelvből, népből és népcsoportból (Jel 5). Elképzelhetetlen lesz jótettekkel kérkedni, mert Jézus, Isten Báránya ül a trónon. A nagy tömegben mindenki őt dicsóítja, aki helyettük áldozta fel magát, ahogy annak idején egy kost küldött áldozatként Ábrahám fia helyett (1Móz 22).

A nők szerepe

Miben hisznek a muszlimok?

A muszlim nők helyzete

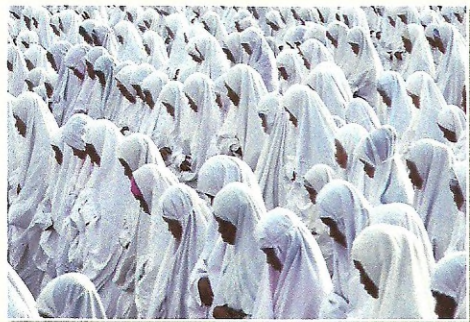
A muszlim nők általában védettnek és elégedettnek tartják magukat a saját kultúrájukban. A társadalmi élet rendszerint nemenként elkülönülve zajlik, főként a tágabb családon belül és a közeli szomszédok közt.

A muszlim nők védelme

Az iszlám részben a Mohamed előtti időkben származó szerepeket és elvárásokat segít fenntartani. Mohamed azonban véget vetett a leánygyermek meggyilkolásának (a pogány időkben elterjedt gyakorlat), és megadta a nőknek az örökléshez való jogot. A nők tisztelete fontos a muszlim társadalmakban, a család jó híre a nőkhez kapcsolódik. A visszafogott öltözköztetés az otthonukon kívül védi a nőket. Otthon, családjuk vagy nők körében nem kell elfátyolozniuk az arcukat vagy bő ruhát viselniük. A különböző iszlám kultúrákban a nők öltözködése is eltérő.

Többnejűség

A házasságot és a szülést különösen tisztelik az iszlám társadalomban. A többnejűség eredetileg a hadi özvegyek felkarolását tette lehetővé, majd általános engedély lett, amelyet a jog szabályoz. Egy muszlim férfinak négy felesége lehet, és mindegyikkel egyformán jól kell bántania.

Miben hisznek a keresztények?

A keresztény nők helyzete

A Biblia azt tanítja, hogy Isten a férfit és a nőt egyaránt a maga képére teremtette, közvetlen kapcsolatuk volt Istennel, és együtt vállalták a gyermeknevelés és a teremtett rend feletti uralom

felelősségét (1Móz 1:26–28). A keresztény férjeknek és feleségeknek kölcsönösen engedelmeskedniük kell egymásnak. A nőknek tisztelniük kell a férjüket, a férjeknek áldozatosan és önzetlenül kell szeretniük a feleségüket, épp úgy, ahogyan Jézus Krisztus szereti az egyházát (Ef 5:21–25).

A keresztény nők védelme

A keresztény nőknek visszafogottan kell öltöznük (1Tim 2:9), és Jézus minden követőjének távol kell tartania magát a szexuális kicsapongásoktól (1Kor 6:18).

Ne váljunk hasonlóvá a világhoz!

Jézus követői vallják, hogy lelküket megújítva át kell alakulniuk, és nem szabad alkalmazkodniuk a világi szokásokhoz (Róm 12:2). Akkor adódnak problémák, amikor a keresztények jobban idomulnak a nyugati, világi kultúrához, mint a Bibliához. Mikor ez megtörténik, az erkölcsösség hanyatlak, a szexuális szabadság, a részegeskedés, a tisztességtelenség, az önzés, a harag és más bűnök pedig elterjednek.

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

A nőket érintő nyugati értékek talán mindennél nagyobb ellentétben állnak a muszlimokéval. A muszlim társadalmakban valóban sok problémával küzdenek a nők, de a „keresztény” Nyugaton is sok probléma forrása lett a világiasság és a nők „felszabadítása”.

A félreértések tisztázása

Nem egy keresztény a muszlim nők nehéz helyzetére fókuszál, és közben nem veszi észre, hogy számos nyugati „megoldás” még riasztóbb. Sok muszlim nő jobban szereti életstílusát a nyugati nők gyakori magányánál, szexuális kizsákmányoltságánál vagy a pénzsóvárságnál, amely az otthon és a családot jelentéktelenné teszi.

Azokban a társadalmakban, amelyekben régóta az iszlám az uralkodó vallás, a problémákra megoldást kell keresni. A keresztényeknek azonban előbb a saját kultúráik problémáival kell szembenézniük. Ahogy Jézus mondta: „Képmutatás, vedd ki előbb saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd testvéred szeméből a szálkát.” (Mt 7:5)

vallás és kultúra

Miben hisznek a muszlimok?

A holisztikus muszlim világnézet

A muszlimok a vallást az egész élet szerves részének tartják. A világi, kereszténység által (egykor) befolyásolt kultúrák összezavarhatják vagy fel is dühíthetik a muszlimokat, akik holisztikus világszemléletükkel tekintenek a dolgokra. Gyakran hiszik a „hollywoodi szabadosságról”, hogy „keresztény”, vagy egy katonai akcióról, hogy „keresztes hadjárat”. Számukra a kereszt katonai jelkép.

Az iszlám közösség

Az iszlámban hangsúlyozzák a testvériséget és a megegyezést, az individualizmust pedig elkerülik. „A hívők közössége” felelős azért, hogy az erkölcsöt érvényre juttassa. Ezzel magyarázható az, hogy egy egyedül élő muszlim a közösségek közötti társadalomszerkezeten kívül nem érzi olyan bűnösnek magát, amikor vét az erkölcs ellen. A családjára vagy a közösségre szügyent hozni azonban nagy bűn lenne.

A szűgyen kerülése és a tisztelet megőrzése a legtöbb muszlim fő mozgatórugója. A szűgyen és a tisztelet – az egyéni büntudattól eltérően – közösségi alapú fogalmak.

Az iszlamista vagy dzsihadista radikálisok is a közösségi tisztelet vagy szűgyen érzését használják fel arra, hogy követőket toborozzanak és motiváljanak.

Miben hisznek a keresztények?

A nyugati világnézet

Jézus követői azt vallják, hogy úgy kell krisztusi módon hatniuk a kultúrára, hogy a világ minden tájára elutaznak, és elviszik Jézus üzenetét az ott élő népeknek (Mt 28:19–20). Nyugaton a kultúra és a vallás kettéválik. A vallás elkülönül az államvezetéstől, és sokan tiltakoznak az ellen, hogy a vallásnak bármiféle befolyása legyen az állami intézményekre és jelképekre.

A nyugati közösség

Jézus követői hatást gyakorolnak a nyugati kultúrára és intézményekre, de úgy tűnik, a hatásuk egyre gyengül. A nyugati kultúra erősíti az individualizmust, így az emberek kihúzzák magukat a közös felelősség alól. A bűn eltűrése, a bibliaellenes gyakorlat lassan átírja a valódi keresztény üzenetet, illetve az evolucionizmus és az ateizmus ugyancsak befolyással van az egyre világiasabb Nyugatra. Itt már csak egy kisebbség tartja magát Jézus Krisztus követőjének. Sokan csak névleg keresztények, de nem követik a Biblia tanítását, amit nagyrészt nem is ismernek. Általában véve a nyugati kultúrában nincs meg a „mi a hívők közössége vagyunk” érzés.

Hogyan tisztázzuk a félreértéseket?

A félreértések

A *Time* magazin egyik címlapon megjelenő cikke a következő kérdést tette fel: „Téríteniük kell a keresztényeknek a muszlimokat?” Az illusztráció egy harcias, összeszorított öklöt ábrázolt, amely egy keresztes lovag kardjára emlékeztető fémkeresztet tart. Ez az kép pontosan ábrázol néhány jellemző muszlim félreértést, különösen ha a hátsó borítón lévő cigarettareklámmal együtt nézzük. Az a hirdetés egy buja, istennő alakú modellt mutat, akinek a lábainál férfiak hízelegnek. Ezek a képek akár a muszlimok félelmeit is ábrázolhatnák: azt, hogy a „kereszténység” katonailag leigazza és erkölcsileg lezüllesztí őket.

A félreértések tisztázása

Fontos feladat, hogy megfelelő képet adjunk a keresztről. A *Passió* című filmet az egész világon látták muszlimok. A kereszten a szenvedés szimbólumát látták, nem pedig katonai vagy politikai jelképet. Jézus követőinek a szavaikon és a tetteiken keresztül kell megmutatniuk a muszlimoknak, hogy Isten úgy szeret minden embert, hogy Fia kereszthalált halt a bűneikért. Az iszlám tagadja Jézus halálát, azt állítja, hogy felment a mennybe, és valaki más halt meg helyette. Jézus azonban feltámadása által a sántát és a halált is legyőzte. Isten minden gyermeke számára lehetővé tette, hogy örökre vele éljen. Ennek a „jó hírnék” a muszlimok számára is vonzónak kell lennie.

Hasznos szavak és kifejezések

Habár a muszlimok 80%-a nem arabul beszél, minden muszlim használ bizonyos arab szavakat és kifejezéseket, mert az iszlám egységet követel. Például a próféták arab nevét, köztük Jézus Krisztusét könnyen felismerik. Ugyanez vonatkozik az általános muszlim üdvözlésre is („Szalám alajkum”), mert Mohamed azt kívánta, hogy ezt használják. Ha egy keresztény bizonyos muszlim szavakat alkalmaz, az segíthet elkerülni félreértéseket, de azt a benyomást is keltheti, hogy az illető fontolgatja az iszlám hitre térést. Ezt a kockázatot akkor érdemes vállalnunk, ha segít pozitív üzenetként elmondanunk az örömhírt, különben negatívan hat vissza. Az alábbi szavak és kifejezések ismerete hasznos lehet, ha muszlimokkal beszélgetünk. Érdemes megkérni muszlim ismerősünket, hogy segítsen kiejteni ezeket az arab szavakat.

Biszmilláh – „Allah nevében”. A muszlimok által gyakran használt fohász. A hosszabb változat: Biszmilláh ar-Rahmán ar-Rahím azt jelenti: „az irgalmas és könyörületes Allah nevében”. (A koráni szűrák elején olvasható.)

Hadiszok – A Mohamed mondásairól és viselkedéséről szóló kortárs „beszámoló” ezrei, amelyek a muszlim hitélet mintájául és a vallásjog forrásául is szolgálnak. A hiteles, jó, gyenge és koholt történetek minősítése külön hittani tudományág.

Ibrahim – „Ábrahám”.

Indzsíl – „A Jézusnak leküldött könyv”-re utaló szó a görög euangelion („jó hír”) arabosított átvétele. A muszlimok szerint a Jézusnak leküldött írás ma már nem létezik hamisítatlan formában. Arab keresztények gyakran utalnak az evangéliumokra vagy az Evangéliumra „Indzsíl”-ként, amikor muszlimokkal beszélgetnek.

Insá Allah – „Ha Allah akarja.” Ezt a mondást gyakran kapcsolják reményt, szándékot vagy a sorsba való beletörődést kifejező mondathoz. Allah alapvető tulajdonsága ugyanis korlátlan akarata.

Íszá al-Maszih – „Jézus, a Messiás.” A maszih a héber masiah („Felkent”) szó arabosított átvétele. Az Íszá azonban az arab keresztények által használt Jaszu (vö. héber Jészua) homályos eredetű változata.

Szalám alajkum! – „Békesség nektek!” Feltámadása után Jézus is így köszöntötte tanítványait (Lk 24:36; Jn 20:19), héberül is hasonlóan hangzik (salóm aléchem).

Saría – „Vízhez vezető ösvény.” Az iszlám vallásjog, amely a Koránon és a Szunnán alapul. Útmutató a mindennapi élethez és az üdvözüléshez egyaránt. A szunnita vallásjogban négy nagy iskola alakult ki a 9. századra (hanafita, málikita, sáfiita és hanbalita), amelyeket az alapítókról neveztek el. A síitáknak saját vallásjogi iskolájuk van.

Sajtán (sátán) – Egy gonosz dzsinn (tűszellem az arab folklórban), nem fellázadt angyal. A Korán a szóval emberek magatartására is utal (sajtánok).

Síita (sía) – „Ali pártja” (sía Ali, a muszlimok 10%-a világszerte) azt vallja, hogy Mohamed megfelelő utódja csak rokona lehet, Ali és utódai. A szunnita és síita szakadás Mohamed halála után következett be amiatt, hogy ki vezesse a muszlim közösséget: választott személy vagy Mohamed rokona.

Sirk – „Társítás.” Allah mellé fiat, lányt, angyalt vagy embert társítani (Istenként tisztelni, bálványozni) megbocsáthatatlan bűn, akárcsak a hitetlenség.

Szúfi – Muszlim (szunnita vagy síita) misztikusok széles spektruma az Allahot és a bölcsességét szeretni igyekvő mesemondóktól egészen a transzba esőkhig, akik ezt Allah neveinek kántálásával és táncolással érik el („kerengő dervisek”).

Szunna – „Szokás, hagyomány.” A Mohamed és közeli társainak tanításairól és magtartásáról szóló prófétai hagyomány a Korán mellett a saría alapja.

Szunnita (szunní) – A muszlimok 90%-a világszerte így azonosítja magát a síitákkal szemben.

Taurát – „Tóra”, a könyv, amelyet Allah állítólag Mózesnek küldött le. A Biblia első öt könyve.

Tauhíd – „Egység”, Allah abszolút egyetlenségére utaló kifejezés.

Zabúr – „Zsoltár”, a könyv, amelyet Allah Dávidnak küldött le.

Megjegyzések és hivatkozások

Allah: Az iszlám előtt is tisztelt istenség arab neve, amelyet az arabul beszélő muszlimok és keresztények még ma is használnak. Egyes tudósok szerint az „Allah” szó az *al-iláh* („az Isten”) összevonásaként keletkezett, mások kizárják, hogy a mekkai sokistenhívők egyik istene „az Isten” lett volna. Az „Allah” szó személynévként viselkedik (nincs nöneme, többes száma), és bár csak a muszlimok 20%-a arab anyanyelvű, minden más muszlim is ezt használja, pedig van saját szavuk Istenre.

Muszlim: Aki aláveti magát Allahnak, aki megbékél Allah akaratával. Ugyanabból a szógyökből ered, mint az *iszlám* (behódolás, megbékélés) és a *szalám* (béke) szó. A hármas szógyök *S L M* minden származékszóban megtalálható: **SALAM, ISLAM, MUSLIM**. Ez a sémi szógyök a héber *salom* (béke) szóban is megjelenik.

Baraka: Szó szerint „áldást” jelent. Bibliai eredetű, nagy jelentőségű fogalom, hiszen Isten először Ábrahámot (Ibrahim) áldotta meg (2Móz 12:1–3), hogy minden más nép számára áldás lehessen (Gal 3:6–9).

Az öt pillér: A vallás öt pillére (arabul *Arkán ad-Dín*), melyekre minden muszlim az arab neveiken utal, anyanyelvétől függetlenül.

- **A hitvallás** (*Saháda*) nyilvános kijelentés, amely így szól: „Nincs más Isten, csak Allah, és Mohamed az ő küldötte.” Ez a hitvallás döntő lépés a muszlimmá váláshoz. Az iszlám megköveteli, hogy mindenki arab nyelven mondja el.
- **Az ima** (*Szalat*) előírt szertartás, amit mindennap öt meghatározott időpontban végeznek (néha három alkalomra összesűrítve). Szertartásos tisztálkodás előzi meg, a fejet be kell fedni, a test Mekka irányába fordul, a mozdulatoknak és a földre borulásnak követnie kell a kötelezően arab nyelven elhangzó imákat, hogy érvényesek legyenek.
- **A böjt** (*Szaum*) évente ismétlődő közösségi esemény minden muszlim számára (kivéve a gyermekeket, a terhes nőket és az utazókat). A böjt a Ramadán teljes holdhónapon át tart; a nappali órákban tartózkodni kell minden ételtől, víztől és nemi élettől. Napnyugtakor, a böjt után van egy különleges étkezés (*iftar*), illetve egy másik napkelte előtt. A muszlim többségű országokban ilyenkor gyakori az időeltolódás az éjszakai időbeosztás felé, nappal többet alszanak, éjjel pedig ünnepelnek.
- **Az alamizsnaadó** (*Zakát*) a muszlimok vagyona 2,5%-a kötelező adományozása a szegények, valamint a vallási és oktatási intézmények támogatására vagy az iszlám közösség önvédelmére.
- **A zarándoklat Mekkába** (*Haddzs*), amit az élet során legalább egyszer el kell végezni, feltéve, hogy a muszlim ezt megengedheti magának. Az egység a kötelező fehér ruhában és a férfiak fejének leborotválásában jelenik meg. A cél az arab-ábrahámi identitás erősítése Hágár és Ismael történetének felidézésével, illetve minden muszlim egysége az ősi arab-ábrahámi vallási központ (a Kaaba) köré gyűléssel. Bízunk benne, hogy ezzel sokszoros jutalmat nyernek, és bűneik súlyát is eltávolítják az ítélet napjára készült mérlegről.

Felhasznált illusztrációk

Gyűrű (2. oldal): Afganisztán híres a sötétkék lápisz lazuli drágakőről, amelyet ebbe a Szentháromság szimbólumát ábrázoló ezüstgyűrűbe illesztettek. Bár jelentése elveszett ennél a muszlim népnél, ez a Háromság és az örökkévalóság ősi keresztény szimbóluma.

Az Indzsil (**Lukács evangéliuma**) és a **Taurát** (**1Mózes**) **arab fordításai** (3. oldal): A muszlimok nagy tisztelettel bánnak a szent könyvekkel, külön olvasóállványokra helyezik és védő anyagokba burkolják őket.

Mohamed és Gábrriel arkangyal (4. oldal): Egy XVI. századi török kéziratból, amelynek címe *A próféta útja*. Mohamed arca a szentségtörést elkerülendő van lefedve.

A Kába (5. oldal): A Kába kocka alakú szentély Mekkában, amely felé fordulva imádkoznak a muszlimok. Vallják, hogy a Kába eredetileg Ibrahim (Ábrahám) oltára volt.

A Time magazin (9. oldal): A címlap és a hátsó borító hirdetése a nyugati kultúrával kapcsolatos általános félreértést tükrözi.

Szakirodalom

Dobos Károly Dániel: *Jézus alakja a Koránban* (Budapest: Szent István Társulat, 2016).

Christian W. Troll: *Muszlimok kérdeznek, keresztények válaszolnak* (Budapest: Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya – L'Harmattan, 2013).

Joachim Gnilk: *Biblia és Korán* (Budapest: Szent István Társulat, 2007).

www.answering-islam.org; www.apologia.hu

Mit tegyünk és mit kerüljünk el, ha kapcsolatot szeretnénk építeni a muszlimokkal?

Tegyünk egyértelművé szeretetteljes szavainkkal és igaz életmódunkkal, hogy Krisztus követői vagyunk! Ne feltételezzük, hogy muszlim barátunk a „keresztény” szó alatt ugyanazt érti, mint mi!

Szánjunk időt a kapcsolatépítésre! Ne lepődjünk meg, ha eleinte visszautasítanak bennünket!

Legyünk vendégszeretők! Muszlim barátainkat csak olyan étellel és itallal kínáljuk, ami megfelel vallási előírásaiknak. Kerüljünk mindent, ami sertéshúst vagy alkoholt tartalmaz.

Találkozáskor közelítsünk tanulóként, tegyünk fel kérdéseket! Ne jegyzeteljünk, és ne bánjunk úgy a muszlim barátokkal, mint egy tudományos témával!

Javítsuk ki a hitünkkel kapcsolatos tévedéseiket! Ne vitatkozzunk velük! Ha ők kívánnak vitázni egy kereszténnyel, ajánljuk számukra a www.debate.org.uk weboldalt.

Beszéljünk Jézusról! Használjuk az *Íszá al-Maszih* nevet! Ne sértsük meg Mohamed prófétát!

Imádkozzunk hangosan muszlim barátainkkal! Kérdezzük meg, hogy imádkozhatunk-e a mindennapi szükségleteikért, gyógyulásukért és gondjaikért! Keressük az alkalmat, hogy Jézus nevében imádkozhassunk!

Ne kezdjük az imánkat azzal, hogy „Mi Atyánk...”, mert a muszlimok félreértik Isten atyaságát (nemi értelemben)! Várjuk meg, amíg ezt a félreértést tisztázni lehet, mielőtt az „Atyát” vagy „Abbát” használnánk! Eleinte

szólítsuk Istent „Mindenható Isten”-nek vagy „Úr Isten”-nek!

A jobb kezünket használjuk ajándékok átadásakor és elfogadásakor! Ne használjuk a bal kezünket evéskor, különösen amikor a kézzel evést tanuljuk! (A bal kéz az illemhelyen használatos.)

Tisztelettel bánjunk a Bibliánkkal! Ne huzogassunk benne alá! Tartsuk magas polcon! Ne tegyünk rá semmit, ne tegyük le a földre vagy más olvasnivalók közé!

Figyeljünk a nemekre: férfiak férfiakkal, nők nőkkel vegyék fel a kapcsolatot!

Előzzük meg a kompromittáló helyzeteket, hogy elkerüljük a lehetséges szóbeszédet! Egy arab közmondás szerint: „Egy férfi és egy nő egyedül már hármásban van az ördöggel.”

Figyeljünk a testbeszédre! Vegyük le a cipőnket, ha valaki otthonába vagy egy imahelyre lépünk, különösen ha cipőket látunk a küszöbön! Ne üljünk úgy, hogy a talpunk vagy a cipőnk talpa valaki felé irányuljon! A nők ne nézzenek közvetlenül a férfiak szemébe, vagy legalább gyorsan fordítsák el a tekintetüket!

Viselkedjünk illendően még a nyugati kultúrában élő muszlimokkal is! A nőknél ez nagyon fontos, mert a család jó híre nagy mértékben az ő viselkedésüktől és jó hírüktől függ.

Ne feltételezzük, hogy a muszlimok hozzánk hasonlóan gondolkodnak, még akkor se, ha ugyanúgy öltöznek, mint mi!

© 2008 Bristol Works, Inc.
4733 Torrance Blvd., #259
Torrance, CA 90503 U.S.A.
E-mail: info@rose-publishing.com
Internet: www.rose-publishing.com

5 999883 910412 >

Hungarian edition © Harmat Kiadó, 2016
All rights reserved. Minden jog fenntartva.

Elsődleges szerző: Rev. Bruce Green, MA
Közreműködő: Szalai András, PhD
Képek: Peter Commandeur
Külön köszönet: Amal Bejjaninak, Anne Dinnannak és Labib Madanatnak

A bibliai idézeteket a revidált új fordítás Bibliából (RÚF 2014) vettük át (Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 2014).

A broszúra részben vagy egészben történő fénymásolása, interneten keresztül terjesztése vagy bármely más módon történő sokszorosítása illegális és tilos.

Kiadja és terjeszti:

Harmat Kiadó
1113 Budapest, Karolina út 62.
Tel./fax: (1) 466-9896
E-mail: harmat@harmat.hu
Internet: www.harmat.hu

Apológia Kutatóközpont
Postacím: 1576 Budapest, Pf. 22.
E-mail: info@apologia.hu
Internet: www.apologia.hu